

INSERTIUNI:
se plătesc cu prețuri foarte
reducute.

Manuscrisurile sunt a se adresa
redacției și acelea nu se în-
apoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITĂȚEA

ABONAMENT:
Pe an 6 cor. pe 1/3 an 3 cor.
—
Pentru plugari—țărani pe an
4 coroane.
—
Pentru România și străinătate:
Pe an 16 franci.
—
Un număr costă 12 bani

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

☞ Apare în fiecare Joi. ☞

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

10%

La convocarea dlor Dr. G. Suciū, I. Morariu și Dr. Aurel Vlad »deputatul tuturor Românilor« (!?) s'a adunat la 31 Ian. a c. în cartirul »deputatului tuturor Românilor« — așa la botezat protectorul seu I. Rusu Șirianul — cam a zecea parte din totalitatea membrilor români a congregațiunii comitatense.

Aceste zece procente s'a simțit a fi în drept, ca să aleagă ei un comitet, care apoi în frunte cu un președinte ales tot de aceste zece procente în persoana dlui Dr. Ioan Mihu — va avea să represinte pe toți membrii români a congregației.

Toată treaba are forma unei cli-cării ridicole; și apoi alegerea de președinte în persoana dlui Dr. I. Mihu este o greșală nemaipomenită în mișcările congregaționale.

Noi cari nu cunoaștem și nu vom cunoaște nici când închinarea la buzunaru-l cuiva, ci respectăm numai și nu-mai faptele respectabile demonstrate pe câmpul luptei publice, nu putem pricepe, cum se poate, că oameni serioși cum e bună-oară dl Dr. G. Suciū, apoi on. prota I. Morariu să aleagă ei de președintele unui astfel de comitet pe un bărbat, altcum cu bani mulți, care însă în vieța lui n'a luat parte la lupta congregațională!

Tocmai ca și când oare-cățiva »conducători« francezi s'ar înțelege să aleagă de președinte al republicii franceze pe — regele Menelik din Abisinia.

Oare să nu priceapă acei oare-cățiva adunați la »deputatul tuturor Românilor« (!) că o astfel de procedură

este o insultă cât se poate de proastă față de acei bărbați, cari punând alte lucruri la o parte, de ani de zile au luat parte activă la luptele congregaționale?

Aceasta negliobiă însă nu-i ofensează pe acei luptători energici, ci-i caracterizează pe acești miopi aclimați, — deschizând ochii lumii, că aceste 10% de oameni, nu caută să pună în fruntea unui club comitatens pe un bărbat care pe acest teren are trecut splendid și merite principiare neperitoare, — ci se închină bugilarășului lui Dr. I. Mihu, și acesta îl pun de președinte!

Comitatul întreg va ști, că cine-i acel bărbat, care a arătat atâta zel și energie în luptele comitatense; — dar' ca să scrie și acești 10% — este dl Francisc Hosszu Longin; care timp îndelungat singur a purtat lupta obositoare, până a venit în comitat și dl Dr. A. Muntean alăturându-se apoi și el vrednicului luptător din toate res-puterile.

Amintim aci, că precum știm, adunătura asta; pe dl Dr. A. Muntean nici în comitetul de zece, contemplat de ei, nu l'a ales; deși doi dni dintre cei prezenți anume, dnii Ion Mihaiu și V. Domșa a pretins, că dl Dr. A. Muntean să fie nesmintit susceput în comitet; ceea-ce era lucru de sine înțeles.

Dacă s'ar fi adunat niște oameni cu simț de dreptate; că doară e lucru știut de toți, că dl Dr. Muntean a fost alătura cu dl Fr. Hosszu în fruntea luptelor congregaționale.

Că dl Dr. Muntean prin tactul și puterea oratorică e popular și simpatic și înaintea maghiarilor, — poate fi defect, dară numai în ochii unor stu-

pidități, cari nu pot cuprinde cu min-tea că o minoritate în congregație nu nu'nai cu toba mare ci și cu tact tre-bue să lupte, dacă vrea să fie res-pectată.

Pretextul, că pe dl Muntean pen-tru aceea nu l'ar fi putut alege în co-mitetul de zece, pentru-că n'a luat parte la »adunătură« în cartirul »deputatului tuturor Românilor« — e fals și mincinos; pentru-că doară nici dl Dr. I. Mihu n'a fost present! și mulți alții aleși în comitet!

Nu cu minciuni ci cu motive ade-vărate să vă scuzați; să spuneți, că dl Muntean e prea franc, necruțător, dacă să întemplă vre-o ticăloșie — prea o desbete, și prea mare pond pune pe corectitate — deci nu-i omul cu care să te poți înțelege întru toate.

Elaboratul

ce s'a supus spre deliberare anchetei convocată de ministrul de culte, pe lângă convocarea mai multor ins-pectorii reg. de școale, asupra căruia decisiunile au urmat în săptămâna trecută:

Visitațiunile școlare ale inspectorilor. Cu ocaziunea visitațiunilor școlare, inspectorii trebuie să controleze, dacă a) în școalele confesionale, comunale și susținute de societăți și privați se pre-dau ori nu obiectele, conform planului de învățământ stabilit în lege; b) dacă se folosesc cărările aprobate de res-pectiva autoritate; c) dacă nu sunt în folosire în institut cărți, cari conțin lu-cruri contrare dreptului public sau legii; d) dacă învățătorul cunoaște și propune cu succes îndestulitor limba maghiară, conform legii din 1879 și a ordonan-ței ministeriale din 1902; e) dacă nu se observă în institut direcție contrară

statului; f) dacă se pune destulă grije pe educația religioasă-morală; g) dacă învățătorul posedă în toată privința ca-lificația necesară etc. etc.

Controlarea instrucțiunii limbei maghiare în școalele pedagogice. In-spectorul școlar regesc este obligat a face obiect de examinare serioasă di-recția învățământului în școalele peda-gogice nemaghiare. Spre scopul acesta, afară de visitațiunile ce are să le facă în cursul anului școlar, el trebuie să cerceteze, dacă geografia maghiară, is-toria, istoria literaturii, literatura, con-stituția se predau în mod corăspunzător dreptului nostru public și de stat.

Dacă în privința aceasta ar da de urmele unor neglijențe de caracter mai grav, sau de tendențe contrare statului, este dator a suspenda examinarea până la alte dispozițiuni ale ministrului și a face acestuia raport ce cale tele-grafică.

Dacă la examenul de caulificație vr'un candidat de învățător nu știe vorbi ungurește destul de fluent, in-spectorul nu subscrie diploma can-didatului.

Pentru-ca inspectorul școlar să poată aprecia riguros cunoștința can-didatului în limba maghiară, li stă în drept a pune candidatului, a-l asculta în limba maghiară din ori-ce obiect și a pretinde să dea răspuns din acel obiect în limba maghiară.

Inspectorul nu subscrie diploma candidatului, care refuză a răspunde.

Nu poate fi considerată ca sufi-cientă cunoștința limbei maghiare a candidatului aceluia care în loc de a vorbi independent ungurește, traduce simplu pe ungurește.

Scopul principal al învățării lim-bei maghiare este, ca elevul nemaghiar din școala populară să-și însușească vorbirea în ungurește în măsură, ca în limba maghiară să-și expună la înțeles gândirile lui; să știe scrie și ceti corect ungurește.

FOIȘOARA

VIAȚA PRIVATĂ

(Urmare).

Dar am fi nedrepti, dacă n'am re-cunoaște cu francheță, că aceste fam-ly, cu toată risipa și nesocotința lor, știu să facă și economii, acolo unde cred că, cu nițică bună-voință, pot evita risipa. Așa un prietin farmacist, care ține și articole de toaletă, îmi spunea mai deunăzi, că nu-și poate exp-lica, pentru-ce nu-i cumpără nimeni săpu-nul, pe când pudra, pomada și parfumul le cumpără femeile de le sting. Iar' băieții îmi spuneau, că nici odată n'au avut atâta lume la baie, ca în ajunul Paștilor, când au venit mutre, pe cari nu leau mai văzut din anul trecut dela Paști.

Eu firește, care cunosc și calitățile bune ale publicului Ploestean, le-am explicat nu-mai decât acest fapt natural, care lor li-se părea o enigmă. Natură — le răspund eu — fac și bieții oameni economie de unde pot. Odată ce ești îmbrăcat, pomadat, pudrat și parfumat, cine te mai întreabă, dacă ești spălat sau nespălat?

Lumea, care ne curtează, să uită la față și e prea politicoasă, de cât să se intereseze, dacă facem baie, și dacă acasă ținem săpun sau nu.

Dar' iată un alt cas de spirit de eco-nomie, care la nevoie singur este de ajuns, să compenseze ori-ce altă risipă sau lux. Ceteam, nu știu în care ziar, că, la una din aceste familii, care face iarăși mari furori cu toaletele sale dela Viena, mergend un cor compus din 50 de inși cu profesorul în frunte, ca să-i cânte:

»Bună dimineața la moș ajun«; când au ajuns cu ceremonia la fatala alternativă: »ne dați, ori nu ne dați?« — s'au pomenit că le dă exact 45 de bani, adică aproape o para de om. Coriștii, încântați de atâta galantomie, crezând că poate n'au fost bine auziți întâiu, au mai executat odată, drept mulțumită, întreg programul sub fereastră, unde luau boerii ceaiul și le-a mai dat 50 de bani, de astă-dată tocmai cât trebuia, parcă i-ar fi numărât, adică o para de om. Acum vine catastrofa. Coriștii uitând, se vede, fie de bucurie, fie de emoțiune, să zică: sărut mâna și la mulți ani! — boierul indignat, cu drept cuvânt, de atâta ingratitudi-ne, le-a luat firește înapoi cei 50 de bani și i-a pus pe goană cu multă politeță. Iată o economie într'adevăr serioasă și bine chib-

zuită, pe care țin s'o constat chiar aici în public, ca să nu fiu acusat de parțialitate. Cuique summ!

Ceteam zilele trecute prin ziare, că în Belgia — bine-înțeles cea occidentală — s'ar fi format o societate de bărbați, care să combată risipa și luxul femeilor. Eu cred, că această nouă societate are să avorteze, dacă nu se va desființa mai întâiu vechea socie-tate de bărbați, care a creat și sprijinește moda femeiască. Dacă femeile sunt luxase și risipitoare, cauza sunt bărbații și anume: a) părinții și în special tatăl, care are în mână cauza întregii familii; b) Don Juanii, cari curtează femeile și c) bărbații lor, cari le satisfac toate caprițiile, acordându-le eman-ciparea prin contravenție. Să se desființeze deci acest vinovat sindicat bărbătesc, și luxul femeiei va dispărea dela sine cu ideile ei de emancipare cu tot. Bărbații, nu numai nu să gândească la lucrul acesta, dar' să găsească unii — smintiți cei drept însă bărbați — cari luptă pentru emanciparea femeiei noastre burgheze. Auzi emancipare! Dar' bine rățoi-lor, — că nu vă voi zice altfel — ce fel de emancipare vreți voi pentru femeie? Poate să aibă dreptul la mai mulți bărbați, căci pe celelalte emancipări le are ea pe toate! Un singur fel de emancipare a-și înțelege pentru femeile noastre în general, indiferent de clasă

socială, și anume: femeia țărăncă să se eman-cipeze de la prea multa muncă și femeia burgheză dela prea multa lenă. Atât și ni-mic mai mult.

(Va urma).

CUGETĂRI

Aproape nimeni nu cunoaște el însuși meritul altuia.

Oamenii sunt prea ocupați de ei înșiși pentru a avea plăcerea a pă-trunde și a descoperi pe alții: de aci vine că, cu un mare merit și o mai mare modestie, poate fi cine-va mult timp necunoscut.

Modestia este pentru merit ceea-ce sunt umbrele pentru figurile unui ta-blou: ele îi dă forță și relief.

La Bruyère

Femeile sunt extreme; ele sunt mai bune sau mai rele de cât bărbații.

La Bruyère

În cas când limba maghiară nu s'ar învăța cu succes, inspectorul se adresează către primăria comunală sau autoritatea școlară, dacă nesuccesul este a se atribui frecvenței neregulate sau lipsei mijloacelor de învățământ. Dacă însă învățătorul e cauza, atunci el trebuie să fie făcut atent la obligamentul sau față cu legea, și starea aceasta se notează în protocolul de vizitațiuni școlare, care se fie contrasemnat și de autoritatea școlară. În Decembrie și Iunie a fie-cărui an, inspectorul face raport ministrului asupra stării insuficiente în care a găsit instrucția limbii maghiare, pentru-ca ministrul să ia, pe baza raportului, măsurile necesare.

Tendențe contrare statului sunt a se considera ori-ce faptă a învățătorului, ori a autorității locale și superioare a școlii, care se sevârșește în școală, sau afară de școală contra constituției statului, a caracterului național, a unității și poziției separate a statului, sau contra integrității teritoriale; mai departe, contra aplicării legale a limbii statului, prin graiu, în scris, prin tipar, prin obiecte de învățământ, chipuri. Tendință contrară statului se consideră procederea învățătorului în instrucțiune după care neglijă, din puncte de vedere naționaliste, predarea geografiei patriei, a istoriei și constituției în direcție corectă. Mai departe aceea procedea a învățătorului, în virtutea căruia el evită intenționat factorii necesari pentru consolidarea sentimentului patriotic în inimile tinerimei, și adevăratele cântările patriotice, ținerea sărbătorilor școlare patriotice etc.

În fine tendință contrară statului este a se considera ori-ce faptă a învățătorului, care deodată pe elevii școlii populare a nu respecta steagul țării și emblemele ei, ceea-ce constituie totodată și delict prevăzut în codul penal. Dacă inspectorul dă de urmele acestui delict, deschide momentan cercetare disciplinară contra învățătorului în cât e necesar afacerea o dă pe mâna procurorului și face raport ministrului de instrucție. Dacă învățătorul unei astfel de școli confesionale e ajutat cu sumă fie cât de neînsemnată de către stat, inspectorul se adresează ministrului, dacă însă nu e ajutat de stat, raportează earăși ministrului.

Măsuri ce se pot lua pe baza viziunilor școlare. Inspectorul școlar poate lua măsuri și dispozițiuni în următoarele cazuri cu ocazia viziunilor școlare:

a) Față cu învățătorii dela școlile comunale și confesionale, ori private cari nu posed limba maghiară; b) când limba maghiară nu se predă cu deplin succes în școlile cu limbă nemaghiară; c) față cu cărțile nepermise sau oprite; d) față cu tendințele contrare statului; e) față cu insuficiența învățământului la școlile confesionale sau comunale ajutate de stat; etc.

Dacă nu se pot face excepțiuni contra diplome învățătorului și diploma n'are dată mai veche de 5 ani, însă cunoștința limbii maghiare nu e suficientă, inspectorul dă respectivului învățător, prin autoritatea școlară, termen de un an spre a-și completa cunoștințele din limba maghiară. După-ce a trecut un an, inspectorul vizitează earăși institutul, și dacă nu află nici o schimbare, trimite o copie de pe diploma învățătorului la ministrul de culte pentru a lua măsurile necesare. Dacă superioritatea bisericească nu răspunde în timp de 6 săptămâni le cercetarea inspectorului, inspectorul face raport ministrului, respective propune admonierea școlii.

Să se enunțe, că e o condiție sine qua non, ca învățătorii să-și exprime în limba maghiară, în vorbire și scriere, gândurile lor cu deplină bogăție de cuvinte, fluent, și conform regulilor gramaticale.

In școlile nemaghiare inspectorul va controla cunoștința din limba maghiară a învățătorului și va îngriji de observarea numărului oarelor în care se predă această limbă. În școlile cu doi învățători 15 ore în săptămână; cu trei învățători 17 resp. 19; cu patru învățători 20 resp. 25; cu cinci învățători 18 resp. 24 și cu șase învățători 24 ore pe săptămână. Jumătate din orele de peste săptămână negreșit trebuie să fie folosite pentru limba maghiară în vorbire și scriere, căci numai astfel se poate asigura scopul învățământului prevăzut de lege. Din clasa a doua începând trebuie să se facă exerciții în limba maghiară și la predarea aritmeticii.

CORESPONDENȚĂ

De-ale fostei „Tribuna“.

Onorate Domnule Redactor!

Un oare-care ardelean „Verus-Severus“ atacându-mă într-o corespondență datată din București și publicată în nr. 51 din 1903 al „Libertății“, că ași fi primit după încetarea „Tribunei“ din partea institutului „Tipografia“ compensație pe 5 luni, că a-și fi abuzat de numirea de prim-redactor, că în urma multelor procese de presă ce le-ași fi avut m'asi fi plâns, că a-și fi ruinat materialicește și, că domnii cari m'au virț la „Tribuna“ au lucrat în detrimentul nimbului și serioității ziarului, și ar avea nimbul să scape prestigiul adevăraților muncitori față de mine, care a-și fi o calamitate și a-și descredita și cauza și oamenii — pentru a resfrânge aceste infamii ori-cine la adresa mea, cu distinsă stimă vă rog să binevoiți a da loc, și în coloanele ziarului D-voastre.

În calitate de fost responsabil și prim-redactor al „Tribunei“, după sistarea acesteia am primit salariu pe timp de trei luni, adevărat până în Iulie 1903, când tipografia d'imprenă cu „Foia Poporului“ cu drept definitiv s'a vândut lui Iosif Marschall, cu clauzula însă ca câtă vreme îi va conveni dl Silvestru Moldovan să redacteze „Foia Poporului“.

Plata ce am primit-o până în Iulie n'a fost compensație nici excontentare ci plățirea muncii de trei luni ce am depus-o la redactarea „Foi Poporului“ și altor agende de ale institutului național. Pentru cât am muncit mi-s'a plătit la fie-care lună după sistarea „Tribunei“. Acționând însă institutul „Tipografia“ ajuns în lichidare și abstand în urmă dela proces mi-s'a plătit în Septembrie pentru o singură lună. Dl corespondent din București, deși cunoștea exact chestiunea, a susținut în mod reuțacios un neadever.

Aproape ca întregul personal aplicat la fosta „Tribună“ și la institutul tipografic, am ajuns și eu, nu din vina mea, fără post și ca om fără avere și cu familie, într-o situație penibilă. Și cum și la alte popoare „nebântuite de pismă și ură păgână“ prea des se întâmplă, că aceia, cari din dragoste către neamul lor, mai bine de un deceniu muncesc pe terenul ziaristic, fără a fi aspirat la remunerație, ba nici la plățirea portului postal pentru numeroșii articli și foiletoane publicate în ziarile noastre românești și străine; zic cum muncitorii altor popoare în cazuri de nevoie ei iau refugiu pentru un moment la ajutorul fraților lor: astfel m'am adresat și eu în mod privat și confidential vrednicului președinte a Asociației tinerimei universitare din București, dela care însă până în ziua de azi, afară de promisiune, n'am primit absolut nici un ajutor.

Susținând dl corespondent, că a-și fi primit un ban din București comite o impertinentă minciună. Poziția mea de prim-redactor la „Tribuna“ a fost accentuată și în decretul de numire subscris de mult regretatul Dr. Ioan Rațiu și de fostul director al „Tribunei“ dl Silvestru Moldovan. Afară de aceasta chiar și dl S. Moldovan în mai multe scrisori m'a numit prim-redactor, Răspunzând dl S. Moldovan dacă e adevărat sau nu! Eu de altfel n'am dat și nu dau absolut nici o importanță acestei numiri.

Nici odată n'am scris absolut nimănui, că a-și fi ruinat în urma multelor procese de presă, de cari n'am avut, și dacă am scris că mă amenință temnița, am zis-o în vederea proceselor încă pendente.

În cât privește pe domnii, cari m'ar fi virț la „Tribuna“, adevărat pe repozitul de pie memorie Dr. Ioan Rațiu, de sigur, că stăruitor chemându-mă să colaborez la redactarea „Tribunei“ din nainte m'a cunoscut că cine sunt. După munca ce am sevârșit-o în redacția „Tribunei“ m'a putut cunoaște încă și mai bine.

Și dl corespondent mai are tupeul să vorbească de „adevărații muncitori“.

Adevărații muncitori nu sunt aceia pentru cari redacția era o sinecură, nici aceia, cari nu știau și nu-și puteau da seamă de ceea-ce se publica în timpul din urmă în coloanele „Tribunei“ ci aceia, cari în timpurile cele mai grele lucrau ziua și noaptea și partea așa numiților „adevărați muncitori“ numai ca ziarul să apară. Despre acești adevărați muncitori, afară de redacție, au avut ocazie și unii conștiențioși domni din direcțiunea institutului să se convingă mai de aproape.

În fine în privința prestațiilor și condiției naționale a nepretențioasei mele, mă provoc la d-nii din direcțiunea fostului institut național să dovedească dacă în modesta mea ziaristică am fost neconștiențios ori dacă pentru promovarea intereselor noastre naționale n'am lucrat din convingere, cu entuziasm și devoțiunea impusă de sfințenia cauzei noastre.

Sunt oare eu o calamitate pentru presa și cauza noastră națională, după cum cutează a afirma ignorabilul corespondent din București și într'adever toți acei băețandrii ne-coopți, abia eși de pe băncile gimnasului, cari neorientați în lume, ocolitori de muncă serioasă și prea des stăpânți de porniri rele, își strecură în ziare — durere că se află de aceste pentru ei — veninul sufletului lor plin de deșertăciune și perversitate, atacând când pe unul când pe altul și chiar întreaga societate, precum a făcut și dl Sirius.

Acestia discreditează și duc presa la ruină publicându-și proza nesărată, plină de impunsături; ear' după ce intenționat înfundă ziarele, extrem de greu susținute în procese de presă, cauzându-le daune mari, de viteji ce sunt iau tălpășița peste munți ca și voinicul nostru Sirius, care a fugit în România ca să se sustragă pedepsei de 3 luni închisoare de stat, ce i-sa dictat pentru articolul „Mene, Tekel, Fares“, publicat în „Tribuna“, articol despre care ori-cine apriori putea ști că va fi improcesuat.

Datorința celor chemați ar fi astorfel de „adevărați muncitori“ în loc să li-se deschidă ușa redacțiilor, să-i îndrume a învăța mai întâu bunacuviniță și a-și face studiile, ear' nu să trăească ca „ștreberi“.

Cine este o calamitate pentru cauza noastră națională și discreditează mereu și cauză și oameni, — las la justa apreciere a fiecărui bun român.

Sibiu, 7 Ianuarie 1904.

Ioan Prodan.

INVITARE LA ABONAMENT

Cu începere dela 1 Ianuarie 1904, se deschide nou abonament trimestrial semestral și anual pentru ziarul

„ACTIVITATEA“

Prețul de abonament pentru Monarchie:

pe o jumătate de an . . . . . 3 cor.
pe un an . . . . . 6 cor.

Pentru România și străinătate
pe an 12 franci.

Ear' pentru plugari-țărani

pe 1/2 an 2 cor. și pe un an întreg 4 cor.

Administrația.

NOUTĂȚI

Comite suprem al comitatului Hunedoara fu denumit de Maiestatea Sa la 24 Ianuarie, vicecomitele de până acum: dl Mara László.

Balul universitarilor români din Cluj. Tinerimea universitară română din Cluj invită cu toată stima la *Balul* ce se va aranja la 18 Februarie n. 1904, în sala cea mare a Redoutei orașenești. Inceputul la 8 ore sara. Prețul de intrare de persoană 4 coroane, de familie 10 coroane. Venitul curat este destinat pentru masa studenților academici. Ofertele marinimose să primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. (Adresa casarului Eugen Sâmpetean, stud. jur. Deák Ferencz utca 29). Comitetul aranjator: Romul Veliciu, președinte. Augustin Rațiu și Valentin Poruțiu, vice-preș. Eugen Sâmpetean, cassar. Emiliu Dan și Vasile Nossă, secretari. Aurel Moldovan, controlor. Iuliu Dan și Vasile Lucaciu, majordomi.

La conferința ministrului de culte, ținută în săptămâna trecută la Budapesta, cu privire la reformarea instituției inspectorilor de școli, a luat parte și inspectorul comit. nostru: dl Réthy Lajos, după ce și d-sa a așternut vederi referitoare la reformare.

Concert arangează corul vocal al bisericii gr-or. din Alba-Iulia, Maeri sub conducerea dlui învățător Ilie Mihaiu în 12 Febr. n. 30 Ian. v. a. c. (sărbătoarea sfinților 3 Ierarhi) în sala cea mare din hotelul „Europa“. Deschiderea casei la 7 1/2 ore ear' începutul la 8 ore seara. Alba-Iulia, Ianuarie 1904. Ioan Muntean, președinte. Nicolau Cadar, cassar. Florian Rusan și Simion Moldovan, contr. Membrii comitetului: Dr. Ioan Marcaci, Dr. Alexandru Fodor, Dr. Rubin V. Pațija, Dr. Victor Gerasim, Semproniu Muntean, Aurel Gerasim, Cornel Muntean, Salvator Mihali, Valer Muntean, Ioan Mărginean, Victor Velic, Ilariu Cacovean, Ioan Oancea, Traian Novac, Augustin Butariu, Silvestru Oprean, Dionis D. Sturdza, Ioan Mărginean, Ioan Moldovan și Sabin Mărginean. Prețul de intrare: Locul I. 2 cor. Locul II. 1 cor 60 fil. Locul III. 1 cor. 20 fil. Parter. 80 fil. Bilete se pot procura la dl P. S. Cirlea ear' seara la cassă. Venitul curat e destinat: 1/3 pentru acoperirea spuselor avute cu zidirea școlii ear' 1/3 împărțit în părți egale pentru zidirea unui seminar pe seama stud. rom. cari cercetează școlile din loc și pentru catedrala care se zidește în Sibiu. Suprasolviri se vor primi cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

PROGRAM:

1. a) G. Dima. „O ce veste minunată“ cor bărb. b) T. Popovicu. „Patru Păstori“ cor bărb. 2. N. Cordean. „Oltul geme“ cor mixt. b) V. Humpel. „Eată zua triumfală“ cor bărb. 3. I. Costescu. „Cântec ostășesc“ cor mixt. 4. a) I. Porumbescu. „Am o inimă în pept“ cor mixt. b) I. Popovicu. „M'aș mărta“ cor mixt. 5. a) Musicescu & Popovicu. „Fosta-i lele“ cor bărb. b) Melodie franceză „Noaptea“ cor bărb. 6. I. Vidu. „Resunetul Ardealului“ cor mixt cu solo. 7. a) I. Vidu. „Moșul la drum“ cor bărb. b) G. Porumbescu. „Marșul cântăreților“ cor bărb. În pauză se va juca călușierul și bătută. După producțiune urmează dans.

Atacut în chilia poroprie. Dl Dr. A. I. Duminecă seara pe la 8 ore se duse acasă, abia intrat în chilia sa, fu apucat de o mână tare de piet și aieptat către perete, apoi amenințat să tacă. Cu greu i-a succedat a scăpa pe un moment și scoțind revolverul, a dat o pușcătură în aier. Atunci fiul lui Marte, căci era un soldat, a luat-o la sânătoasa, urmărind fiind de stăpânul căsii până la stradă. Reintors în chilia sa și făcând lumină — căci toate acestea se petreceau la întunec — află pe servitoarea casei în patul său, derangeată în înțelesul strict al cuvântului... Tobloul Simpaticul nostru amic a rămas cu o spaimă strașnică și convins, că atacul nu a fost premeditat și nu învoalvă în sine crimă. Ii dorim reculegere!

„D A C I A”

institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »Dacia«, societate pe acții, se invită în virtutea §-lui 18 al statutelor societății la

a II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Orăștie la 27 Februarie 1904 st. n. după amiazi la 3 ore în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii peste tot și despre rezultatul anului de gestiune.

2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decisiune asupra bilanțului anual.
4. Decisiune asupra împărțirii profitului curat, realizat în al doilea an de gestiune.
5. Alegerea a doi membrii în direcțiune la locurile vacante și a unui membru în comitetul de supraveghiere.
6. Eventuale propuneri făcute în înțelesul §-lui 28 din statute.
7. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Domnii acționari, cari în sensul §§-lor 20—22 din statutele societății doresc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotenți, sunt poștiți a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului cel mult până la 26 Febr. a. c. st. n. înainte de amiazi.

Orăștie, la 31 Ianuarie st. n. 1904.

DIRECȚIUNEA

ACTIVE

CONTUL BILANȚ

PASIVE

	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Cassa în numărar	3846	37	Capital social	100000	—
Efecte publice	4140	—	Fond de rezervă	14000	—
Imprumuturi pe cambii cu giranți	333500	—	Avansuri cu amortisare	12000	—
Imprumuturi « « cu acop. hip.	56591	—	Cambii rescomptate	115840	—
Realități	25440	48	Depuneri spre fructificare	208118	52
Isvorul mineral	43000	—	Dividende neridicate	167	10
Avansuri cu amortisare	1146	15	Pro Diversi	1591	08
Conturi-curente	5554	13	Deposit de Cassa	266	46
Anticipațiuni, timbre și proteste anticipate	2297	52	Cont Curent	4000	—
Spese de fondare . . . . . K. 2214.35			Interese anticipate pro 1904	5653	40
după amortisare de 20% . . . . . « 442.86	1771	49	Profit curat	21054	96
Mobilier . . . . . K. 1762.64					
după amortisare de 10% . . . . . « 176.26	1586	38			
Interese restante	3818	—			
	482691	52		482691	52

EȘITE

CONTUL PROFIT ȘI PERDERI

VENITE

	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Interese			Interese		
pentru depuneri spre fructificare	10756	39	dela împrumuturi pe cambii cu giranți	36810	50
« cambii reescomptate	5699	43	« « « « cu acop. hip.	5181	41
« conturi curente	818	45	« conturi curente	402	30
Spese:			Provisiune și chirie	7577	55
diverse și chirie	4255	97			
salare	4800	—			
porto	242	30			
Contribuție erarială	649	50			
« de 10% după înt. dep.	1075	64			
Amortisare:					
din spese de fondare . . . . . K. 442.86					
« mobilier . . . . . « 176.26	619	12			
Profit curat	21054	96			
	49971	76		49971	76

Orăștie, la 31 Decembrie 1903.

Dr. Muntean m. p.
dir. exec.

Buzdugan m. p.
comptabil.

Direcțiunea:

Mihailu m. p.
președinte.

V. Domșa m. p.
vice-președinte.

Nicolae Herlea m. p. Vasilie N. Bidu m. p. George Bats, m. p., Ioan Olariu m. p. Simion Corvin sen., m. p.
August A. Nicoară m. p. Iosif Bogdan m., p. Petru Stefanescu m. p. V. Sintion m. p. Nicolae Pârdu m. p.

Subscrisul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

Orăștie, la 31 Ianuarie 1904.

Ioan Botean m. p.
președinte.

Simion Corvin jun. m. p.

George Bălosu m. p.

Nicolau Opincar m. p.

Sz. 9077—1903. tkv.

Arverési hirdetés kivanata.

A szászvárosi kir. jbiróság mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Danil Nikolae és társa vjhajatóknak Dubles Mária és társai végrehajtást szenvedő elleni 54 kor. 70 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. jbiróság) területén levő a Kaszton fekvő a kasztoi 1255 számú tjkvben a † 1 rd. 52, 53, hrsz. ingatlanra 487 kor., továbbá az u. o. 866 sz. tjkvben a † 1 rd. 165, 166 hr.sz. ingatlanra 129 koronában az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi február hó 24. napján dél. e. 10 órakor, Kasztó község házánál megtartandó

nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Szászvárosan, 1903. évi november hó 26-án.

Sóhalmy,
kir. albiró.

Sz. 1040—1903.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 1903 évi 1511 számú végzése következtében Dr. Muntean Aurel ügyvéd által képviselt Opinkár Nikulae javára Koszteszk Eftemie ellen 180 K. s jár. erejéig 1903 évi március hó 6-án foganatosított biztosítási végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1466 K. 50 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: hambárak, kukoricza, kocsi, takarmány, házibutorok, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbíróóság 1903. évi V. 124 számú végzése folytán 120 kor. tőkekövetelés, ennek 1903 évi június hó 1

napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltó-dij és eddig összesen 56 kor. 55 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Boj községében végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközésére 1904 évi február hó 13-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógy, 1904. évi jan. hó 31.
Rusuly Imre, kir. bir. végr.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țară și exoperează

— **împrumuturi pe pământuri și edificii** —

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10—70 ani cu 2%—5 $\frac{1}{4}$ %.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la ofțeri, credit simplu și fără giranți.

— La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă postală. —

„PECUNIA“

întreprindere de credit, Sibiu (Nagyszeben).

7

„THE STANDARD“

fundată în anul 1825.

Efectuește

Asigurări de viață pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual Coroane: 32.000.000— Dividende solvite Cor.: 170.000.000—

Avere proprie: 260.000.000— Despăgubiri de viață > 520.000.000—

Agentura generală pentru Transilvania: Cluj, Strada Ferencz-József Nr. 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, Strada Kossuth-Lajos Nr. 4 în palatul Standard (Casa proprie).

2—50

Centrala generală: Edimburg (Anglia).

Institut tipografic în Orăștie.

Avis!

Se aduce la cunoștința onoratului public din Orăștie și jur, că

Apa minerală „Dacia“

de acum înainte au luat-o în întreprindere pentru vânzare dl Gustav Zobel, comerciant în Orăștie.

Atât pentru privați cât și pentru hoteluri apa se vinde:

O sticlă de 1 litr. cu . . . 12 bani.

11— O sticlă de $\frac{1}{2}$ litr. cu . . . 9 bani.

Hotelierii sunt îndreptățiți a o vinde: sticla de 1 litr. cu 24 bani și de jumătate litr. cu 18 bani.

Insertiunile și reclamele sunt sufletul comerțului!

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate se primesc la administrația foii „Activitatea“,

Lemne de zidiri și scânduri.

Subsemnatul aduc la cunoștința on. public, că sunt provăzută din nou cu un bogat deposit de lemne de zidiri și scânduri, precum sunt: grinzi, vanturi, căpriori și tot felul de material de lemn.

Depositul meu se află în Orăștie (Strada Pricazului, casele Dlui V. N. Bidu) și o filială la Geoagiu.

Se trage luarea aminte a on. public, că toate lemnele de clădire sunt acurate din marele deposit de lângă Brașov, și anume, brad adus pe osie, ear' nu plutit.

Materialul bun și prețurile moderate sunt deja cunoscute.

Cu toată stima

Ferencz & Weinberger.

Nou! Lampă electrică de busunar

cu mecanism american indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar, e durabilă, comodă și corespunzătoare.

La fiecare e de lipsă pentru luminarea chitiilor, treptelor, ambtelor și localităților laterale.

Pentru ofțeri la exerciții, pădurarilor și vânătorilor pentru serviciu de noapte e tare acomodată; pentru turiști sunt indispensabile, pentru medici și moașe cu ocaziunea vizitelor de noapte. În fabrice,

mori, pivnițe și deposite unde se păstrează materii explosive, sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea sunt neprețuite. Pentru economie este o bucurie. Nu sunt în urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe proprietari și economi îi păzește de atacuri și foc; cu aceasta te poți sur și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 fileri subministrăm altul nou. Prețul 4 coroane.

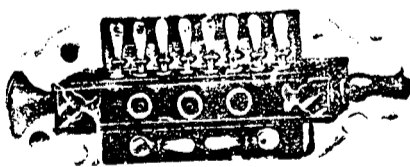
Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

— Strat de rezervă 1 cor. 20 fl. —

(227) Se trimite cu rambursă de 3—52

Stabilimentul Central alui **IOSIF AUFFENBERG**
BUDAPEST, Strada Profeta 5.

Minunat instrument musical!

Pe „Flöthophon“ poate cânta ori cine melodii, marșuri și dansuri, fără a cunoaște notele. Societăților, turiștilor, e foarte recomandat de petrecere. Tonul lui e fermecător.

Acest minunat instrument musical

are 10 clape, 20 tonuri, 2 clape de bas și pentru 3 cor. se capătă în formă elegantă. 3 bucăți costă 8 cor. „Flöthon“ mai puternic, cu ton fermecător, costă 5 și 6 coroane.

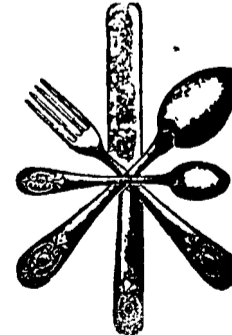
Cu rambursă trimite

Centr. lui **Auffenberg József**

Budapest, VI., Profeta-u. 5.

Cumpărare ocazională!

32 bucăți numai 6 fl.

În urma prea marelui deposit al unei fabrici de obiecte de metal, sunt încredințat să vînd marfa acesteia în prețul cu care se face. Spedează dară, până când depositul susține, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța într'o bucată) din cel mai fin argint de gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai fin argint de gloria; 1 sutiță de străcurat

laptele și 1 sutiță de străcurat supă. — 32 bucăți cari costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite. Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se înlocuiește cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potrivit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Auffenberg's Centrale**

(226) 3—52 Budapesta VI., Strada Profeta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.